

Genomförd utbildningsinspektion vid Viby friskola, fristående grundskola i Norrtälje

Skolverket har genomfört inspektion vid Viby friskola i Norrtälje kommun. Inspektionen aviserades i brev den 17 november 2003 och besök gjordes i verksamheten den 6 – 7 april 2003. Av bilagd rapport framgår hur inspektionen genomförts samt de bedömningar som gjorts av dem som svarat för utredningen.

Inspektionen skall ytterst klargöra om huvudmannens verksamhet uppfyller kraven för att vara godkänd som fristående skola och därmed förklaras även fortsättningsvis ha rätt till bidrag från elevernas hemkommuner. I övrigt framförs i rapporten påpekanden och rekommendationer vad gäller kvaliteten i verksamheten. Huvudmannen förväntas förbättra kvaliteten inom dessa områden i ett fortsatt kvalitetsarbete. Utbildningsinspektionen fokuserar på sju områden vilka granskas ur olika aspekter. Utredningen syftar således inte till att skapa en heltäckande bild av alla pågående verksamheter vid den aktuella tidpunkten.

Skolverkets beslut med anledning av inspektionen

Skolverket konstaterar efter genomförd inspektion vid Viby friskola i Norrtälje kommun att skolan inte uppfyller kraven för godkännande och rätt till bidrag enligt 9 kap. skollagen i följande avseende:

- Skolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller No-undervisningen.

Föreläggande

Enligt 9 kap. 12 § skollagen skall godkännande för en fristående skola återkallas om skolan inte längre uppfyller kraven för godkännande och bristerna inte avhjälpas efter påpekande för huvudmannen.

Skolverket ger därför huvudmannen för Viby friskola möjlighet att senast den 5 januari 2005 redovisa vidtagna åtgärder för att avhjälpa ovanstående brist.

2004-10-11

2 (2)

Dnr 54-2004:1272

Uppföljning

I övrigt framförs i rapporten påpekanden och rekommendationer vad gäller kvaliteten i verksamheten. Huvudmannen förväntas förbättra kvaliteten inom dessa områden i ett fortsatt kvalitetsarbete. Skolverket avser att följa upp kvalitetsförbättringarna inom cirka två år.

På Skolverkets vägnar

Leif Davidsson
Överdirektör

Tommy Bucht
Undervisningsråd

I ärendets slutgiltiga handläggning har också deltagit enhetschefen Marie-Hélène Ahnborg

Kopia till

Norrtälje kommun och övriga enligt fastställd sändlista

Utbildningsinspektion i den fristående skolan Viby friskola

UTBILDNINGINSPEKTIONENS SYFTE

Skolverkets utbildningsinspektion skall bidra till kvalitetsförbättring genom att bedöma hur verksamheterna arbetar i riktning mot de nationella målen för förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, barn- och ungdomsutbildning och vuxenutbildning. En väsentlig del i inspektionen är att granska kvalitetsarbetet och förmågan att utveckla den egna verksamheten.

Inspektionens inriktning

Inspektionsutredningen har inriktats mot sju områden. De är särskilt väsentliga för att säkra att alla barn, elever och vuxenstuderande får den omsorg och utbildning som de har rätt till enligt nationella bestämmelser. De sju områdena, som granskats utifrån flera olika aspekter och frågeställningar, är:

Resultaten:

1. Normer och värden
2. Kunskaper

Verksamheten:

3. Arbetsmiljö och delaktighet
4. Pedagogisk verksamhet och undervisning
5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Förutsättningarna:

6. Tillgång till utbildning och omsorg
7. Resurser

I denna rapport behandlas i första hand förhållanden som avviker positivt eller negativt från vad som förväntas i fråga om utbildningskvaliteten enligt de nationella bestämmelserna. Några aspekter behandlas dock i alla aktuella verksamheter, nämligen kvalitetsarbetet, rektorsfunktionen, personalens kompetens, läromedel och utrustning, likvärdiga möjligheter vid funktionsnedsättning, stödinsatser, arbetet med övergripande hälsomål i läroplanerna, bedömning av lärandet och betygssättningen. En helhetsbedömning och motiveringar till bedömningarna görs inom varje granskningsområde.

Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån de nationella författningarna. Inspektörernas sakkunskap och erfarenheter av jämförbara verksamheter är också betydelsefulla. Analyserna av den insamlade informationen syftar till att klargöra om de lokala lösningarna och systemen fungerar väl. Rapporten avslutas med en sammanfattande bedömning som utgör underlag för Skolverkets beslut angående förbättrings- och kritikområden.

Beskrivning av skolan/rektorsområdet

Viby friskola	Antal barn/elever
Grundskola:	133
Förskoleklass:	10

Utbildningen vid Viby friskola omfattar förskoleklass – årskurs 9. Skolan arbetar åldersintegrerat.

Skolans elever och pedagogiska personal arbetar i tre arbetslag. Planeringslag 1 innehåller förskoleklassen samt årskurserna 1 – 3 och årskurserna 4 - 5. Planeringslag 2 innehåller årskurserna 6 – 9. Planeringslag 3 innehåller facklärare där slöjd och idrott och hälsa ingår.

Viby friskola fick sitt beslut om godkännande för grundskola 18 augusti 1998 och för förskoleklass den 15 juni 2000. Skolan etablerades den 1 augusti 1998.

Skolans lokaler ligger på Lillskogsvägen 2, 762 31 i Rimbo. Lokalerna hyrs av Norrtälje kommun.

Genomförandet av inspektionen i den fristående skolan Viby friskola

Skolverket sände den 17 november 2003 skriftlig information till skolans huvudman om att verksamheten skulle inspekteras och om inspektionens syfte och genomförande. Inspektörsteamet med ansvar för inspektionen i Viby friskola har bestått av undervisningsråden Tommy Bucht och Ulf Lindberg samt administratör Ann-Sofie Björkman. Besök i Viby friskola inleddes den 6 april och avslutades den 7 april 2004.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna. Skolverket följer därefter upp eventuella krav på åtgärder som riktas till huvudmannen och vilka effekter i övrigt som utbildningsinspektionen leder till. Tidpunkter för uppföljningen framgår av Skolverkets beslut.

Underlag

Rapportens underlag består av dels dokument från huvudmannen och Friskolan Viby friskola, dels den information som samlats in vid observationer, intervjuer och samtal under besöket. Rapporten grundar sig också på annan information om skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem, på rapporter från Skolverkets tillsyn och på andra uppgifter som skolan lämnat till Skolverket eller finns publicerade på Internet etc.

I Viby friskola genomfördes formella intervjuer med rektorn, vd, lärare, elever och föräldrar samt huvudman för skolan. Lektioner besöktes. Under besöket fördes också informella samtal med personal och elever.

Bedömning

1. Normer och värden

Enligt skollagen skall utbildningen för barn och ungdom främja deras utveckling till ansvarskännande människor och samhällsmedlemmar. I läroplanerna för det offentliga skolväsendet framhålls att barnen och eleverna skall utveckla förståelse och respekt för alla människors lika värde. Skolan skall sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet och lust att lära. Eleverna skall kunna ta ett allt större ansvar för det egna arbetet och för miljön. Fristående skolor skall svara mot de allmänna mål och den värdegrund som gäller för det offentliga skolväsendet.

Inom detta granskningsområde behandlas resultaten av arbetet för att främja vårt samhälles demokratiska värderingar och för att utveckla normer och värden i överensstämmelse med dessa.

I Viby friskolas kvalitetsredovisning för 2002/2003 beskrivs skolans planering och uppföljning av arbetet med normer och värden. Skolan framhåller sitt tematiska arbetssätt som en god struktur för att få alla delaktiga. Såväl elever, personal som föräldrar anser att Viby friskola är en trygg skola att vistas i. Vid intervjuer framkom att enstaka incidenter har inträffat men att skolledning då agerat kraftfullt och löst problemet.

Inspektörsteamet har vid inspektionen uppfattat att eleverna visar lust att lära, påverkar undervisningen, hjälper varandra och visar respekt för varandra. Skolan undervisar i retorik. Detta ska träna eleverna att argumentera för egna åsikter och lyssna på andras.

De formella råden med elevrådet och klassråden som exempel uppges fungera bra och eleverna anser att de har möjlighet till inflytande. I kvalitetsredovisningen anges att alla elever arbetar med en egen planeringsbok. I intervjuer framkom dock att planeringsboken för närvarande inte används. Däremot berättar elever och personal om elevernas delaktighet vid de tematiska arbetena. Här planerar eleverna arbetet över ålders- och ämnesgrupper. Inspektionen visar att alla elever i något avseende har inflytande på undervisningen, dock tenderar inflytandet att minska med ökad ålder.

Sammanfattningsvis visar inspektionen att skolans resultat avseende normer och värden är bra. Retoriklektionerna är en intressant utvecklingsinsats för att öka elevernas grundläggande demokratiska värderingar. Skolan bör dock försöka förstärka elevernas delaktighet så att delaktigheten ökar med stigande ålder.

2. Kunskaper

Utbildningen skall ge kunskaper i vid mening, såväl fakta och förståelse som färdigheter och förmåga att exempelvis utvärdera sitt eget lärande och att arbeta självständigt. Målen för lärandet anges, för det offentliga skolväsendet, i de nationella läroplanerna och i kursplanerna.

Utbildningen i fristående skolor skall ge kunskaper och färdigheter som till art och nivå väsentligen svarar mot de kunskaper och färdigheter som skolor i det offentliga skolväsendet skall förmedla.

Inom detta område granskas resultaten av det pedagogiska arbetet.

I Viby friskolas kvalitetsredovisning anges att skolan följer de riktlinjer som ges i Lpo 94. Inriktningen har under innevarande år koncentrerats på ämnena matematik, svenska och engelska. Inspektionen visar att skolan till vissa delar lyckats bra med detta. Resultatet läsåret 2002/03 för årskurs 9 är att 100 procent av eleverna når målen i engelska, matematik och svenska. I årskurs 5 är resultaten inte riktigt lika bra. Här bedöms 67 procent ha nått målen i svenska, 75 procent bedöms ha nått målen i matematik och 92 procent bedöms ha nått målen i engelska. Enligt samtliga intervjuade erhåller eleverna stöd i dessa ämnen om de riskerar att inte nå målen. I samtliga ämnen finns kunskapsmål.

Enligt SALSA¹ är skolans resultat bättre än det förväntade. Skolans personal uppger att skolans elever lyckas väl på Rodengymnasiet. Personalen beskriver vidare att det första året på gymnasiet ibland kan vara svårt för Viby friskolas elever när utbildningsförfarandet på de båda skolorna skiljer sig åt. Lärarna anser att Viby friskola arbetar mer tematiskt än man gör på Rodengymnasiet. Rektorn följer på ett informellt sätt upp resultaten på Rodengymnasiet för skolans före detta elever. Skolan har analyserande diskussioner om betyg och betygssättning.

Föräldrar och elever upplever att eleverna lär sig mycket, att de ges stöd och att de får reda på kunskapsutvecklingen i alla ämnen i samband med utvecklingssamtalen.

Det finns en aktiv diskussion i personalgruppen runt målen. Väl utarbetade mål finns i ämnet svenska. Engelska och matematik står närmast i tur. Elever och föräldrar får kännedom om målen dels i utvecklingssamtalen men också i samband med att ett tema ska startas.

Sammanfattningsvis visar inspektionen att resultatet avseende kunskaper är bra. Inspektörsteamet vill speciellt lyfta det positiva i att rektorn följer före detta elevers utveckling på Rodengymnasiet för att på det viset skapa möjligheter till

¹ För att få en mer nyanserad bild av skolors betygsresultat än enbart genom att tillhandahålla de faktiska betygsresultaten som skolor uppnår, har Skolverket utvecklat Skolverkets Arbetsverktyg för Lokala Sambandsanalyser – Salsa. Verktyget jämför i en statistisk modell kommuners och skolors faktiska betygsresultat avseende "andel elever som uppnått målen" respektive "genomsnittligt meritvärde", med ett modellberäknat värde. I denna beräkning tas hänsyn till bakgrundsfaktorer som föräldrars utbildningsnivå, andel elever med utländsk bakgrund och fördelning pojkar/flickor i kommuner och skolor.

analys av skolans betygssättning. Skolan bör dock förtydliga målen i alla ämnen för elever och föräldrar.

3. Arbetsmiljö och delaktighet

Enligt skollagen skall verksamheten i skolan vara utformad i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Var och en som verkar där skall främja aktning för varje människas egenvärde, respekt för vår gemensamma miljö samt jämställdhet mellan könen. Särskilt skall den som verkar inom skolan aktivt motverka alla former av kränkande behandling. All personal skall samverka med elever och föräldrar i arbetet med att forma en god miljö för utveckling och lärande.

Fristående skolor skall svara mot de allmänna mål och den värdegrund som gäller för utbildning inom det offentliga skolväsendet.

Granskningen gäller hur man i verksamheten arbetar för en god miljö, för att förebygga kränkningar och för att ge möjlighet till delaktighet och samverkan.

Viby friskolas arbete med kränkande behandling är bra. Skolan har på ett tydligt sätt identifierat svårigheterna i att hantera kränkningar, hot och våld. Inspektionen visar att skolan i princip är befriat från detta. Till ett visst mått existerar kränkningar, men dessa är sedda av personal och elever och arbete runt detta är inlett. Personalen har ett förebyggande arbete i klassrummen. Föräldrar anlitas vid behov som stöd i skolan. Skolan har ett handlingsprogram mot kränkande behandling. Det heter ”Handlingsplan för att förebygga och bekämpa mobbning samt främja kulturmöten”. Det är oklart om planen avser enbart mobbning, kränkning nämns inte i planen. Vidare är planen otydlig avseende vuxen – elevperspektivet, (lärare eller annan vuxen kränker barn). Föräldrarna kontaktas alltid och är mycket nöjda med hur skolan arbetar mot mobbning. Detta konstaterades också vid intervjutillfället. En del elever uppger att de inte känner till planen.

Elever, personal och föräldrar berättar för inspektörerna att det område i vilket skolan ligger, till och från är utsatt för antidemokratiska krafter. Vid inspektionstillfället erfar inspektörerna att skolan arbetar kraftfullt mot detta. Tongivande elever på skolan har aktivt tagit avstånd mot nazism och påverkar enligt rektorn de i anden svagare eleverna på ett mycket positivt sätt.

Skolhälsovården är inhyrd från företaget Roslagshälsan. Skolsköterskan arbetar en och en halv timme per vecka på Viby friskola. Hennes huvudsakliga arbetsuppgifter är de traditionella såsom vaccinationer och hälsokontroller. Viby friskola har inte köpt in någon tid för hälsosamtal. Trots detta försöker skolsköterskan att avsätta tid för hälsobefrämjande samtal med elever.

När det gäller elevernas formella inflytande konstaterades under rubriken Normer och värden att arbetet med elevråd upplevs som positivt. Eleverna tar elevrådet på allvar. Klassråden fungerar bra. En nystartad (våren 2004) föräldraförening är ännu i sin linda. Tanken, säger föräldrarna, är att föräldraföreningen ska stötta skolan i frågor rörande samarbetet med kommunen. Andra tänkbara frågor är friluftsdagar, lägerskola och skolgårdens upprustning. Föräldrasamarbetet upplevs som positivt av föräldrarna. Det informella elevinflytandet utövas på lektioner genom lediga samtal men även på raster. De vuxna på skolan har inget personalrum. Detta innebär att umgänget mellan personal och elever ökar och därmed ökar också elevernas påverkansmöjligheter.

Sammanfattningsvis visar inspektionen att arbetet med arbetsmiljö och delaktighet är av bra. Vissa delar behöver dock utvecklas såsom programmet mot kränkande behandling enligt ovan. Mycket positivt är skolans förebyggande arbete och kraftfulla agerande vid eventuella kränkningar och elevers och föräldrars möjlighet till inflytande via formella råd. Skolans arbete med klass och elevråd och dess inflytande är bra.

4. Pedagogisk verksamhet och undervisning

Arbetet med lärandet är skolans huvudprocess för att utveckla kunskaper och färdigheter. Verksamheten skall utformas i överensstämmelse med demokratiska värderingar. Arbetet för att nå målen skall utformas av eleverna och personalen i samverkan. Samverkan skall också ske med hemmen. Allsidighet och saklighet är väsentliga vid utformningen av undervisningen. Skollagen slår också fast att hänsyn skall tas till elever i behov av särskilt stöd.

Utbildningen i fristående skolor skall ge kunskaper och färdigheter som till art och nivå väsentligen svarar mot de kunskaper och färdigheter som skolor i det offentliga skolväsendet skall förmedla.

Granskningen inriktas mot hur man arbetar för att nå målen och hur man anpassar arbetet till de lärandes olika behov. Innehåll och organisering av studierna liksom arbetsformerna och kontakterna med hem, samhälle och arbetsliv är andra områden som uppmärksammas.

Samarbetet mellan arbetslagen på Viby friskola är stort, mycket på grund av skolans utpräglade sätt att arbeta tematiskt. Varje ämne har en eller flera ämnesansvariga lärare. Alla lärare är tydliga med att man arbetar med de nationella kursplanerna och diskuterar hur målen ska kunna uppnås. Utvärderingen av undervisningen sker konstant och alltid vid avslut av ett tema. Här medverkar också eleverna framgår det vid intervjuer. Annan form av utvärdering är LUS-som är ett kvalitativt bedömningsinstrument där individens läsförmåga relateras till en utvecklingspsykologisk beskrivning av läsutvecklingen, SUS- ett liknande bedömningsinstrument men för skrivning och egna tester och prov. Skolan gör också de nationella proven. I samband med utvecklingssamtalen sker alltid någon form av utvärdering. Allt detta enligt skolans rektor. Eleverna uttrycker att de är mycket nöjda med sina lärare och undervisningen.

Skolan har som devis ”helheten är alltid större än delarna”. Därför arbetar skolan tematiskt. De vill försöka ge sina elever en helhetssyn på lärandet. Svenskämnet är centralt. Tala, skriva och läsa. Varje morgon startar alla på skolan med att läsa och skriva. Allt för att höja nivån på den språkliga utvecklingen på skolan. Några läxor i traditionell mening ges inte. Istället ska eleverna läsa högt för någon hemma 15 minuter per dag, fyra dagar i veckan. Det är en viktig princip för skolan att allt arbete ska göras i skolan.

Dagsaktuella händelser följs av skolans alla elever. De äldre eleverna ser på en nyhetsutsändning varje dag. De mindre eleverna ser på en nyhetssammanfattning varje vecka.

Skolan har en specialpedagog för de äldre barnen. De yngre kan genom de små grupperna få sitt behov av stöd tillgodosett. Alla elever som är i behov av stöd eller särskilt stöd, har åtgärdsprogram. Åtgärdsprogrammen följs upp. Föräldrar och elever är nöjda med det stöd som ges från skolan. Elever uppger vid inter-

vjutillfället att de även kan få stöd efter skoltid om de har detta behov. Skolan har möjlighet att ta hjälp från kommunens resursteam. Detta har ännu ej varit aktuellt. I vissa elevärenden har skolan kontakt med kommunens socialkontor.

I kvalitetsredovisningen uppger skolan att de följer den nationella timplanen men på underlaget för Skolverkets tillsyn 2004 står det att skolan inte har några ambitioner att slaviskt följa en utstakad timplan för varje ämne. Skolan hänvisar istället till att de använder Lpo 94: s målbeskrivningar. Detta framgick också vid inspektörernas besök.

Skolan arbetar efter de nationella styrdokumenterna och har nedbrutna mål för sin utbildning. I samband med teman informeras alla om målen som ingår i det aktuella temat. I ämnen som ej ingår i temat uppger vid intervjuer elever och föräldrar att målen inte är helt tydliga. Skolverket anser, vilket också rektorn tillstår, att skolan på ett mer tydligt sätt måste dokumentera den undervisning som ges till varje elev för att det skall tydliggöras att elevernas rätt till utbildning inte betvivlas.

Skolan har ett fritidshem som är öppet för alla elever. De flesta elever brukar sluta sin fritidstid efter årskurs 4. Om eleverna har behov har de också möjlighet att gå på fritidshemmet till och med årskurs 9.

Sammanfattningsvis visar inspektionen att skolans arbete med pedagogisk verksamhet och undervisning är bra. Målstyrningen ger en tydlighet för elever och föräldrar. Det är nödvändigt att skolan säkerställer att eleverna ges möjlighet att nå målen i alla ämnen. Skolverkets inspektörer vill också påpeka att skolan även med ett målstyrt tematiskt arbetssätt måste se till att eleverna får sin garanterade undervisningstid.

5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Kommunerna har ett övergripande ansvar för förskoleverksamheten, skolbarnsomsorgen och skolan på lokal nivå. Kommunerna är också huvudmän för de flesta verksamheterna. Läroplanerna lägger tydliga ansvarsområden på rektor och personal för skolans inre organisation och arbete. Sammantaget har dessa skyldighet att se till att rätten till utbildning och till att nå målen för denna tillgodoses. Fristående huvudmän har motsvarande ansvar även om de inte alltid omfattas av riktlinjerna för det offentliga skolväsendet.

Frågor som behandlas vid inspektionen är exempelvis om den fristående skolan har en fungerande ledning och styrning av verksamheten och om det finns system för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen och för att värna enskilda elevers rättssäkerhet.

Samtlig personal uppger att rektorn är förtrogen med skolans verksamhet. Detta gäller alla delar i verksamheten. Eleverna lyfter speciellt fram rektorn förtrogenhet avseende elevvårdsärenden som något positivt. När det gäller den pedagogiska verksamheten uppger personalen att de tillsammans med rektorn arbetar med den pedagogiska utvecklingen på skolan. Rektorn fungerar också som en mentor i arbetslagen. Lärarna uppger vidare att man har en bra kommunikation med rektorn och att han lyssnar på förslag och många gånger ställer sig bakom dessa.

Styrande dokument för verksamheten är enligt rektorn dokumentet "Viby friskolas grundsyn", "Den utvecklingspedagogiska grundsynens praktiska tillämpning i vardagsarbetet" samt devisen "Helheten är alltid större än delarna".

Den kvalitetsredovisning som finns för skolan uppfyller inte förordningens krav. Redovisning behöver utvecklas så att det klart framgår vilka mål som bedöms, en redovisning av resultaten, en bedömning av i vilken mån målen för utbildningen uppnåtts och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta om målen inte har uppnåtts. Det är väsentligt att de mål som bedöms både avser elevernas kunskapsinhämtande och värdegrunden/de allmänna målen.

Skolans nuvarande kvalitetsbeskrivning är mer till sin form en beskrivning av verksamheten på skolan. Nästa år kommer skolan enligt rektorn, att vidareutveckla kvalitetsredovisningen i enlighet med de krav som gäller för de kommunala skolorna. Kvalitetsredovisningen är inte känd bland elever och föräldrar. Rektorn gör dock löpande uppföljningar och utvärderingar av verksamheten.

Styrelsens bägge ledamöter arbetar i skolan. Styrelsen ger ramen för verksamheten men operativt sköter rektor och vd skolan. Här är arbetsuppgifterna tydliga.

Rektorn är utbildad lågstadielärare med lång erfarenhet från yrket.

Sammanfattningsvis visar inspektionen att skolans styrning, ledning fungerar bra. Speciellt vill inspektörerna framhålla rektorns förtrogenhet och att verksamheten utvecklas till elevernas bästa. Däremot måste skolan utveckla sitt kvalitetsarbete. Skolans kvalitetsredovisning lever inte upp till författningarnas krav och måste utvecklas enligt ovan.

6. Tillgång till utbildning och omsorg

Lika tillgång till utbildning, oberoende av kön, geografisk hemvist samt sociala och ekonomiska förhållanden, är en grundprincip för skolväsendet. En fristående skola skall vara öppen för alla barn och ungdomar som har rätt till utbildning i motsvarande skolform i det offentliga skolväsendet.

Granskningen gäller om det finns tillgång till utbildning i den omfattning och med den valfrihet som förutsätts i skollagens bestämmelser. Även principerna för intagning och informationen om möjligheter till utbildning behandlas.

I Viby friskola får föräldrarna den information om utbildningen de har rätt till. Skolan anordnar föräldramöten. För de föräldrar som ej kan delta på dessa skickas skriftlig information hem. Alla elever har fått sina förstahandsval beträffande språkvalet tillgodosedda. Troligt kommer skolan att inför hösten ej tillhandahålla franska som språkval. Den elev som för tillfället läser franska kommer att få fortsätta årskurs nio ut. Skolan erbjuder undervisning i modersmål och svenska som andraspråk. För närvarande är det dock ingen elev som har behov av detta. Skolan erbjuder elevens val inom de tematiska studierna. Där finns möjlighet till breddning och fördjupning. Skolan saknar möjligheter för laborationer och speciellt då i kemi. No-undervisningen blir på grund av detta ej komplett. Elever, skolledning medger att detta är en brist och ämnar inför hösten försöka lösa detta genom att hyra in sig hos någon av grannskolorna. Skolan har utbildad personal i de naturorienterade ämnena.

Viby friskola tar enligt rektor, elever, personal och föräldrar inte några avgifter för sin verksamhet. Viby friskola är öppen för alla. Elevprognosen för skolan är positiv.

Skolan kan ta emot elever med funktionsstörningar.

Sammanfattningsvis visar inspektionen att tillgången till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning till vissa delar är bra men med undantag av att det inte är acceptabelt att skolan inte har No-undervisning i den utsträckning eleverna har rätt till.

7. Resurser

Huvudmannen och skolans ledning beslutar hur och med vilka resurser utbildningen skall genomföras för att de lärande skall nå målen för utbildningen. I skollagen finns dock bestämmelser om några viktiga förutsättningar för att säkra kvaliteten i utbildningen. Dessa avser främst krav på personalens kompetens, tillgång till ändamålsenliga lokaler, läromedel och annan utrustning som behövs för en tidsenlig utbildning. Utbildningen skall vara avgiftsfri.

Vid inspektionen granskas dessa och andra förutsättningar för att bedriva en utbildning av god kvalitet. Även skolans ekonomiska stabilitet och de långsiktiga förutsättningarna för verksamheten behandlas.

Viby friskola har ordnad ekonomi som visar på ett visst överskott.

Skolan anordnar kompetensutveckling utefter de kompetensbehov skolan har.

Skolan har ett litet bibliotek under uppbyggnad. I övrigt besöker de mindre eleverna det kommunala biblioteket en gång per vecka. De äldre eleverna uppsöker biblioteket vid behov, vilket kan bli lika ofta.

Viby friskola har lyckats rekrytera utbildad personal i stor utsträckning. Skolan har utbildad personal i de naturorienterade ämnena. Skolan bekostar också SÄL-utbildning (särskild lärarutbildning) för två obehöriga lärare. Vid dessa lärares utbildningstillfällen tar skolan in vikarier. Enligt samtliga intervjuade är tillgången på kompetensutveckling god. Eleverna uppger vid intervjuer att lärarna är bra och att man lär sig mycket på Viby fria skola. Skolbyggnaden är i gott skick och har god utrustning fränsett till No-delen. De intervjuade är i allmänhet nöjda med lokalerna, läromedel och utrustning på skolan. Eleverna antyder dock vid flera tillfällen att de har för få böcker och för mycket lösa papper. Skolgården är stor och ljus och inbjuder till olika lekar beroende på ålder.

Rektorn är kritisk till kommunens resursfördelningssystem avseende resurser för särskilt stöd. Skolan arbetar trots detta med en tydlig prioritering avseende elever i behov av särskilt stöd.

Sammanfattningsvis ser Skolverket att skolans resurser är bra fränsett att No-undervisning saknas. Engagemanget för att rekrytera utbildad personal är speciellt positivt.

Sammanfattande bedömning

Inspektörerna bedömer att verksamheten på Viby friskola övergripande är av god kvalitet. Personalen på skolan och rektorn arbetar ambitiöst för att främja elevers lärande. Skolan har goda kunskapsresultat och ett väl fungerande arbetet mot mobbning. Stöd ges till de elever som har detta behov. Framhållas bör också rektorns förtrogenhet med verksamheten. Den pedagogiska verksamheten på Viby friskola ligger i linje med de nationella bestämmelserna och målen för grundskolan. Skolans storlek ger möjligheter till korta beslutsvägar och förutsättningar för att följa utvecklingen på nära håll.

Det finns dock behov av förbättringsinsatser inom följande områden:

- elevernas delaktighet i undervisningen och dess planering,
- förtydliga målen i skolans alla ämnen för elever och föräldrar,
- skolans handlingsprogram mot kränkande behandling samt
- skolans kvalitetsredovisning.

Det finns också sådana brister i verksamheten att författningarnas krav inte uppfylls. Bristerna inom nedan angivna områden skall snarast åtgärdas.

- No-undervisning i den utsträckning eleverna har rätt till (4 kap. 3 a § skollagen).

Datum	Ort
2004-10-11	Stockholm

Tommy Bucht

Ulf Lindberg

Ann-Sofie Björkman